

Соцмережі: причини брехні, симуляції, агресії

1. Ефект скляної стіни

Андрій вийшов зі шкільної їдальні. Настя та Юрко сиділи на сходах, дивилися в екран смартфона й реготали.

— Які смішні собаки! — тицяла в екран Настя.

— Та вони якісь ненормальні! — вигукував Юрко.

Андрій підійшов до друзів, зазирнув у екран і мимоволі теж розсміявся. На відео великий чорний лабрадор стояв усередині заклої веранди й ліниво відгавкувався від малого білого тер'єра, який з іншого боку скла так оскаженіло гарчав і гавкав на чорного суперника, що аж підскакував. Якби не скло, собаки майже торкалися б носами одне одного. Але найсмійніше було інше. Раптом тер'єр облишив свої шалені наскоки, забіг на веранду через відчинені скляні двері, спокійно похлебтав води із миски, вибіг назовні й знову продовжив оскаженіло гавкати через скло. Поки він бігав попити, то навіть не глянув на лабрадора. Той і собі лише ліниво повернув голову в бік тер'єра.

— Це вони так граються! — сміявся Андрій.

Відео крутилося по колу: це кумедне перегавкування можна було споглядати нескінченно. Навколо зібралися інші однокласники: хтось сміявся, хтось дивувався, а хтось згадав хижаків у зоопарку, які теж сидять за склом.

Ніхто й не помітив, як згори сходами спустився вчитель біології, Роман Дмитрович. Він зупинився і теж переглянув відео.

— Цікава поведінка собак, — зауважив учитель. — А знаєте, чому ці собаки такі агресивні за склом, але зовсім не чіпають одне одного у відкритому просторі?

— Цікаво! Чому? Реально дивно...

— Собаки, як і багато інших тварин, мають інстинкт захисту своєї території. Але вони не лише агресивні, а й обережні. Вони не хочуть ризикувати даремно. Ви, напевно, бачили псів, що обгавкують перехожих з-за паркана? Але якщо такого пса випустити на вулицю, він поводить ся значно спокійніше...

— Так! Бачили! Є таке...

— Для тер'єра на вашому відео, — продовжував Роман Дмитрович, — скляний бар'єр знижує відчуття загрози й негативних наслідків. І дає йому змогу поводитися так зухвало.

Схоже, ці собаки живуть в одному домі, вони давно знайомі, але цей малий побоюється лабрадора. А тут така нагода! Можна обгавкати велетня, і тобі за це нічого не буде...

Діти розсміялися.

— Але ж тер'єр забігає попити води, — зауважила Настя. — Чому лабрадор нічого йому не робить?

— У цей момент собаки повертаються до звичного для них способу співіснування. Вони роками живуть поруч, хазяїн годує обох, їм немає за що боротися. Лабрадор тут ватажок, і тер'єр для нього просто смішний малюк. Але тер'єр теж хоче показати свою хижацьку сутність і посперечатися за лідерство. От він і користується нагодою безпечно вихлюпнути свою природну агресію.

— Я от про що подумав, — сказав раптом Андрій. — Це тер'єрове бажання схоже на людське бажання лаятися в інстаграмах, тіктоках, телеграмах та ютубах. А в реальному житті всі зовсім інші.

— Так, — усміхнувся вчитель. — Точно підмітив. Цей «ефект скляної стіни» працює і серед людей. А ще дехто в соцмережах може ховатися за вигаданим іменем та чужими фото. Виявляти агресію, а водночас залишатися нібито в безпеці.